

Nýggja bókin hjá Ólavi Rasmussen, presti, um Søren Kierkegaard er ognad "Øllum teimum tunglyntu, sum liva undir skriftannar oki"

Kierkegaard fyrstu ferð á føroyskum

- Tankarnir hjá Kierkegaard hava kanska ongantið verið meir viðkomandi enn beint nú – ikki minst sum vitborið mótspæl til fundamentalistiska rákið í Føroyum seinnu árin, sigur Ólavi Rasmussen, sum í dag gevur út fyrstu føroysku bókinu um Søren Kierkegaard

NÝGGJ BÓK

Anna V. Ellingsgaard
anna@sosialurin.fo

Í dag 11. november, júst 150 ár eftir at Søren Kierkegaard doyði, fáa vit fyrstu ferð høvi at lesa danska heimsspekingin á føroyskum. Tað er Ólavi Rasmussen, prestur, sum hevur skrivað bókinu *Søren Kierkegaard, Antin Ella*, har tankarnir hjá heimskenda heims-

spekinginum eisini verða lýstir í mun til føroyska trúarsøgu.

Uppgerð við fundamentalismuna

Tankarnir hjá Kierkegaard fevna víða, men fyrst av øllum er hansara kristna humanisma ein endalig uppperð við alla fundamentalismu og hóttanir um ein revsandi Gud. Í hesum sambandi nevni Ólavi, at Kierkegaard sjálvur vaks upp í einum strangt pietiskum heimi, har áhaldandi tosið hjá pápanum um ein tyktandi og revsandi Gud, fekk sannfært ræðslusligna smádrongin um, at hann fór at brenna upp í helviti. Fyri tann vaksna Kierkegaard var ongin ivi um, at slíkar hóttanir eru størsta brotsverkið, foreldur kunnu fremja móti sínum børnum.

Sambært Kierkegaard kann og skal tað einstaka menniskja bara umboða sín eigna sannleika. Í tí liggur, at ongin kann siga øðrum,

hvussu tey eiga at liva. Hetta treytar, at tað einstaka menniskja góðtekur seg sjálv, sum tað nú einaferð er og slitur tær leinkjur, skuldarkensla, svørt samvitska og angist heldur tí fast í.

Ólavi vísir á, at hesir tankarferdu Kierkegaard víða um í menniskjasínum og gjørdur hann til slóðbrótara í granskingini av dulvitinum, langt áðrenn Freud kom við sínum sálarfrøðiliga ástøði

Kierkegaard í føroyskum kjaki

Umframt at geva innlit í ein ómetaliga hugtakandi hugaheim, metir Ólavi bókinu ikki minst vera eitt hóskaði íkast til átrúnaðarlaga kjakið í Føroyum í løtuni. Ólavi hevur fylgt hesum kjakinum gjølla og tekur tað sum týðiliga ábending um, at føroyingar eru við at vakna úr einum dvala. Eftir úrslitið av kirkjuráðsvalinum í vikuni er lítill ivi um, at føroyingar átrúnaðarlaga ynskja at koma

burtur úr myrku miðöldini, heldur hann.

- So neyðugt og viðkomandi hetta kjakið er, slepst ikki undan, at stóðið ofta hevur verið óvirðiliga lágt og karmarnir óvanliga trongir. Modernað menniskju hava framvegis tørv á at gruna yvir tilveruna og sambandið við Gud, og við Kierkegaard fáa vit ein áhugaverdan møguleika at seta hesar tankar í eitt størri, meningsfult høpi.

Í bókini vísir Ólavi eisini á, hvussu Victor Danielsen beinleiðis brúkti tankarnar hjá Kierkegaard í síni uppperð við fólkakirkjuna, hóast munurin á teirra átrúnaðaligu sannføringum var rættiliga stórir. Í so máta kann bókin sigast at vera slóðbrótandi í mátanum, hon sær eitt beinleiðis samband millum heimsspekina hjá Kierkegaard og føroyska trúarsøgu.

Bygnaðarlaga er *Søren Kierkegaard, Antin Ella* skipað kring uppvøxturin hjá Kierkegaard og høvuðs-

hendingar í hansara lívi, meðan heimsspekin verður lýst við atlit til samtidina og sett í mun til føroysk viðurskifti. Nýggir lesarar av Kierkegaard kunnu hóskaði byrja her, tí bókin treytar ongan kunnleika til kenda heimsspekingin frammanundan.

Símun Sámal á norskkum

Væl umtókta føroyska barnabókin Símun Sámal eftir Martin Næs er nú týdd til norskt

TÝÐING

Søgan um fyra ára gamla Símun Sámal, sum býr á Hvítanesi, varð upprunaliga skrivað sum útvarpsleikur til Barnaútvarpið í 1984. Eitt íslenskt forlag gav tá bókina út á føroyskum og íslenskum. Tað er norðmaðurin Lars Moa, sum nú hevur týtt bókina til norskt. Símun Sámal er triðja bókin, Lars Moa gevur út á norskkum. Hin- ar eru yrkingasøvnini Sting (Pentur) og Bruer av svoltne ord (Brúgvar av svongum orðum) eftir Jóanes Nielsen.

Umframt Símun Sámal hevur Martin Næs skrivað triggjar aðrar barnabøkur, yrkingasøvn, skaldsøgu, yrkiskbókmentir umframt eina røð av týðingum. Í 1981 fekk hann Barnabókaheiðursløn Tórs- havnar Býráðs og Bókmentavirðisløn M.A. Jacobsens fyri yrkiskbókmentir í 1995.

ave

Martin Næs, *Símun Sámal*, Týtt: Lars Moa, Myndprýtt: Thora Sigurðardóttir, Snøfugl, 2005

Lesið
Sosialin
-so eru tit við!